

Secondary school counselors' lived experiences of the challenges of their professional role

Mazhar Babaei^{1*}

1. **(Corresponding Author):** Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Farhangian University, Tehran, Iran. **Email:** m.babaie@cfu.ac.ir

Article Info	Abstract
<p>Article Type: Research Article</p> <p>Received Date: 28 March 2025 Accepted Date: 13 June 2025</p> <p>Keywords: Lived experiences, advisors, school</p>	<p>Background and Aims: The purpose of this study was to explore the challenges and solutions of the role of counseling in schools from the counselors' perspective.</p> <p>Method: To achieve the aforementioned goal, a critical paradigm with a qualitative approach and a phenomenological method with Van Manen's 4-step strategy were used. The research field included counselors of secondary schools in Marivan, from whom 7 counselors were selected using the convenience sampling method with the theoretical saturation criterion. The research tool was a researcher-made semi-structured in-depth interview. The data analysis method was the deductive-inductive method.</p> <p>Findings: The findings were obtained in two main categories: 1. Challenges for counselors in four categories: challenges from clients (students), challenges facing students' parents, challenges for counselors themselves, challenges from administrative and school staff. 2. Solutions were also obtained in four categories: solutions for facing student challenges, solutions for how to face students' parents, solutions for reducing specific challenges in the counselors' field, and solutions for interacting with administrative and school staff.</p> <p>Conclusion: Based on this research, it can be suggested that education should address the challenges of consultants in several ways in order to increase the quality of their work.</p>
<p>Cite this article: Babaei, M. (2025). Secondary school counselors' lived experiences of the challenges of their professional role. <i>Research Strategies in Educational Sciences</i>, 3(1): 35-46.</p> <p>DOI: 10.22034/jrses.2025.522546.1088</p> <p></p>	
<p>Extended abstract</p> <p>Introduction</p> <p>The overall goal of education is not only to transfer information and knowledge from one generation to another, but also to educate and produce healthy children and to be desirable citizens. To achieve this goal, counselors in schools play an important role. Students need advice in many of their personal and social matters. They are willing to refer to experienced counselors and seek help from them in personal, family, academic, and career issues (Khalili, 2024). Even though academic counseling is very important and has comprehensive effects on students; however, there are obstacles in this regard. These obstacles can range from organizational problems, lack of financial resources, psychological pressure and job stress to communication problems with other members of the educational staff and parents.</p> <p>Despite the importance of the role of counseling and the position of academic counseling in solving students' problems, counselors always face challenges and problems in their work. These problems have different causes and backgrounds. Challenges that must be identified, categorized, and solutions found. Until their problems are resolved or diminished, challenges among students, their families, and consequently, at the community level, will not only exist; they will also become more diverse and complex. Because, in addition to academic problems in schools, students are present in society as citizens who face other challenges as well, and this doubles the role and duties of counselors. Despite the research</p>	

conducted in this field, the problems of counselors have not been examined in detail from their own words and with the help of their lived experiences. Therefore, the aim of the present study is to identify these challenges in interviews with the counselors themselves and find solutions for them; therefore, it seeks to propose, identify, and respond to these questions: 1. Based on the lived experiences of counselors, how can the challenges facing counselors in schools be explained? 2. Based on the lived experiences of counselors in schools, what solutions can be provided to reduce the challenges facing counselors?

Methods

Since the aim of the present study was to identify and analyze the lived experiences of counselors in secondary schools, the following two questions were posed and answered: 1. Based on the lived experiences of counselors, how can the challenges facing counselors in schools be explained? 2. Based on the lived experiences of counselors in schools, what solutions can be offered to reduce the challenges facing counselors? Therefore, in accordance with the requirements and of course the research questions, a critical paradigm with a qualitative approach and the application of the descriptive phenomenological strategy of Van Manen's four-stage type were used. The research field included counselors of Marivan secondary schools in the academic year 1402-1403, from which 7 counselors were selected using the available sampling method with the criterion of theoretical saturation. The research tool was a researcher-made semi-structured in-depth interview. The data analysis method was the deductive-inductive method. The selection of consultants was done through convenience sampling. From the perspective of professional ethics of the research, the objectives of the research were first explained to them. Then they participated in the interview voluntarily. The recording of the interviews was also done completely with their consent and permission. Finally, in the present study, several criteria were used in its qualitative sense to ensure the validity and reliability of the data: 1. The researchers' repeated and careful study and revision of the original transcript of the interviews and ensuring its relevance and relationship to the research topic. 2. A detailed description of the process of collecting, inferring, analyzing, and categorizing data. This process confirmed the relative stability in the process of achieving results. 3. Then, the findings obtained from analyzing the collected data using the "expertise" method, the critics' criticism of the results obtained, and even the possibility of repeating some sections or principles with newer experts, should be taken into account. 4. Given that the research tools in this study were interviews and documents, the researchers tried not to use their personal opinions either in the data collection stage or in the analysis stage. 5. Using the delay/suspension technique. For this purpose, after completing the work, the authors put the work aside for a few weeks so that the mind could distance itself from it and review it again with a critical perspective.

Results

After analyzing and categorizing the data, the findings were divided into two categories: challenges and solutions. Among the challenges, we can mention the challenges arising from clients, the challenges facing students' parents, the specific challenges of the counselors themselves, and the challenges arising from school staff and administration. Therefore, the interviewees have provided solutions for each of these challenges. One of the most effective solutions to address the challenges of school counselors is to strengthen their professional skills and provide ongoing training. To address the challenges of counselors, it is important to develop infrastructure and provide the necessary resources. Schools should have appropriate physical facilities so that counselors can conduct counseling sessions in a safe and private environment. Increasing the status of counselors can also be achieved by raising awareness in the school community. Teachers, administrators, and parents should be aware of the importance of the role of counselors and view their services as an essential part of the educational system.

Conclusion

The purpose of the present study was to examine the challenges of secondary school counselors from the counselors' perspective and to find solutions for them through their lived experiences. Therefore, in response to the first question, which indicates how the challenges facing counselors in schools can be explained based on the counselors' lived experiences, it can be said that based on the counselors' lived experiences, they not only have challenges in different areas, but the challenges may also differ from school to school and from time to time. Paying attention to the psychological skills of the counselor is important because this skill can empower the counselor in establishing communications and interactions, which play a significant role in his or her work. The counselor's ability to establish communications and interactions can provide the basis for gaining trust and persuasion in contact with students and parents, and increase the necessary motivation to listen. In response to the second question, which indicates that based on the lived experiences of school counselors; what solutions can be provided to reduce counselors' challenges, it can be said that based on the lived experiences of counselors, there are numerous and different solutions to the challenges in their field of work; therefore, to solve these problems, educational policymakers, planning institutions, and school administrators must adopt effective and sustainable

solutions with an integrated and problem-oriented approach. Getting to know families better, interacting more with them individually and in groups to educate them to create a culture to change their attitude towards counselors, gain their trust, and cooperate in reducing students' problems, Supporting school and educational staff from counselors, holding specialized courses, dividing counselors into specialized areas, financial support, raising awareness and creating a culture in the community in the field of counseling, hiring counselor assistants and assistants to carry out administrative tasks, allocating a suitable place for counseling. Finally, it should be noted that the efficiency of the educational system depends on the mental health and accurate academic guidance of students, and the realization of this will not be possible without utilizing the potential and actual capacity of school counselors, especially at the secondary level. For this reason, a fundamental review of current systems and approaches is not considered a choice, but rather an undeniable necessity on the path to sustainable educational development.

Ethical considerations

Following the ethics of research

The principle of confidentiality was maintained in this research.

Financial sponsor

This study did not have a financial sponsor and the costs were covered by the authors.

Authors' contribution

The author of this study participated in the design, implementation, and writing of all parts of the research.

Conflict of interest

There is no conflict of interest between the authors and the Quarterly Journal of Research Strategies in Educational Sciences.

تجارب زیسته‌ی مشاوران مدارس مقاطع متوسطه از چالش‌های نقش حرفه‌ای خود

مظهر بابایی^۱ ۱. نویسنده مسئول: استادیار، گروه آموزشی علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران. رایانامه: m.babaie@cfu.ac.ir

چکیده	اطلاعات مقاله
<p>زمینه و هدف: هدف پژوهش حاضر، واکاوی چالش‌ها و راهکارهای نقش مشاوره در مدرسه از منظر مشاوران بود.</p> <p>روش: برای دستیابی به هدف مذکور از پارادایم انتقادی با رویکرد کیفی و روش پدیدارشناسی با استراتژی ۴ مرحله‌ای ون مانن بهره برده شد. میدان پژوهش شامل مشاوران مدارس مقاطع متوسطه می‌باشد. ابزار پژوهش مصاحبه عمیق نیمه ساختاریافته محقق ساخته بود. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها، روش قیاسی- استقرائی بود.</p> <p>یافته‌ها: یافته‌ها در دو دسته اصلی حاصل شدند: ۱. چالش‌های مشاوران در چهار دسته: چالش ناشی از مراجعان (دانش‌آموزان)، چالش مواجهه با اولیا دانش‌آموزان، چالش‌های خود مشاوران، چالش ناشی از کادر اداری و مدرسه. ۲. راهکارها نیز در چهار دسته حاصل شدند: راهکارهای مواجهه با چالش دانش‌آموزان، راهکارهای چگونگی مواجهه با والدین دانش‌آموزان، راهکارهای کاهش چالش خاص حوزه مشاوران و راهکارهای تعامل با کادر اداری و مدرسه.</p> <p>نتیجه‌گیری: بر اساس این پژوهش می‌توان پیشنهاد نمود که آموزش و پرورش به منظور افزایش کیفیت کار مشاوران، باید از چند جهت چالش‌های مشاوران را مورد توجه قرار دهد.</p>	<p>نوع مقاله: علمی پژوهشی</p> <p>تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۱/۰۸</p> <p>تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۳/۲۳</p> <p>کلیدواژه‌ها: تجارب زیسته، مشاوران، مدرسه</p>
<p>استناد به این مقاله: بابایی، م. (۱۴۰۴). تجارب زیسته‌ی مشاوران مدارس مقاطع متوسطه از چالش‌های نقش حرفه‌ای خود. <i>راهبردهای پژوهش در علوم تربیتی</i>، ۳(۱): ۳۵-۴۶.</p> <p>DOI: 10.22034/jrses.2025.522546.1088</p>	

مقدمه

پیشرفت هر مملکت به کارآمد بودن نظام آموزش و پرورش آن کشور وابسته است. سرمایه گذاری در آموزش و پرورش نوعی سرمایه گذاری درازمدت ولی پرسود است و هر گونه بی توجهی به آن، جامعه و کشور را با خسارات و ضایعات جبران ناپذیری مواجه خواهد ساخت (حسینی و رستمی، ۱۴۰۱). هدف کلی آموزش و پرورش، تنها انتقال اطلاعات و معلومات از یک نسل به نسل دیگر و ایجاد تغییرات مطلوب در رفتار فرد نیست؛ بلکه تربیت کردن و سالم بارآوردن و شهروند مطلوب بودن نیز، از اهداف آن است. در این میان و برای تحقق برخی از این اهداف مشاوران در مدارس، نقش مهمی دارند. مشاوره انواعی دارد. مشاوره شغلی، مشاوره ازدواج، مشاوره خانواده، مشاوره کودک، مشاوره سازشی یا شخصی. در این میان یکی از مهم ترین انواع مشاوره، مشاوره در مدرسه است. مشاوره در لغت به معنای مشورت کردن می باشد. عوامل راهنمایی و مشاوره تحصیلی، نقشی تسهیل کننده در تحقق هدف های آموزش و پرورش به عهده دارند. راهنمایی بخش عمده ای از فعالیت های آموزشی است و حتی عده ای از متخصصان؛ راهنمایی و تعلیم و تربیت را مترادف می دانند (مشاک، ۱۳۹۴). رشد و بالندگی هر جامعه، مرهون نظام آموزشی آن جامعه است و از طرفی دوران نوجوانی یکی از مراحل مهم در رشد شخصیت انسان است، دوره ای که فرد از دوران کودکی خارج شده با نقش و مسئولیت های جدید در خانواده و جامعه روبرو می شود. از ویژگی های اصلی این دوره؛ نیاز به راهنمایی و مشاوره در جهت موفقیت تحصیلی و فراگیری مهارت های رشدی است و یکی از عوامل کلیدی مؤثر در موفقیت تحصیلی نوجوانان در نقش دانش آموزی اشتیاق تحصیلی است (والکر، ۲۰۱۴، به نقل از انصارالحسینی و همکاران، ۱۳۹۹).

تردیدی نیست که انسان نیاز جدی به مشاوره دارد. این تنها مربوط به مسائل و مشکلات روزانه ناشی از زندگی امروزی نیست، بلکه احتیاجی است که آدمی به مشورت های فکری و معنوی و آینده نگری دارد. دانش آموزان در بسیاری از امور شخص و اجتماعی خود نیاز به مشاوره دارند آنها مایل اند که به مشاوران کارآموده مراجعه کنند و از آنان در مسائل شخصی، خانوادگی، تحصیلی و شغلی کمک بگیرند (خلیلی، ۱۴۰۳). مشاوره تحصیلی، تعیین تکلیف نمودن و تحمیل یک راه حل به دانش آموز نیست، بلکه یک نوع آموزش هنر یادگیری است. به گونه ای که یک مشاور متخصص و خوب، با داشتن مهارت و صلاحیت علمی و حرفه ای، تلاش می نماید تا باتوجه به وضعیت و علاقه دانش آموز، نیاز او را برآورده و با تلاش برای خودشناسی مراجع و کسب بهترین راهروش، او را به نتیجه دلخواه خود برساند. مشاوره تحصیلی به جهت نقش مهمی که در موفقیت یا شکست دانش آموزان و دانشجویان در مسیر تحصیلی و شغلی خود ایفا می کند از اهمیت بسیار بالایی در نزد والدین و فرزندان شان برخوردار است (باقرپور، ۱۴۰۱).

علی رغم اینکه مشاوره تحصیلی خیلی مهم است و تأثیرات همه جانبه بر دانش آموزان می گذارد؛ اما در این زمینه موانعی وجود دارد. این موانع می تواند از مشکلات سازمانی، کمبود منابع مالی، فشار روانی و استرس های شغلی گرفته تا مسائل ارتباطی با دیگر اعضای کادر آموزشی و والدین باشد (خدا رحمی و همکاران، ۱۴۰۲). نقش مشاوران به عنوان تسهیل گرانی که میان دانش آموزان، معلمان و والدین ارتباط برقرار می کنند، بسیار ارزشمند است. آنها با درک نیازها و دغدغه های هر گروه، تلاش می کنند تا فضای مثبت و حمایتی در مدرسه ایجاد شود. این تلاش ها موجب افزایش مشارکت و همکاری میان تمام اعضای مدرسه می شود (استون و فول؛ ۲۰۲۰).

از این رو با نگاهی به وظایف و مسئولیت های مشاوران مدارس حاکی از آن است که آنان در حیطه های نسبتاً گسترده ای از قبیل برنامه ریزی، تدریس، ارائه مشاوره، هدایت تحصیلی، ارجاع مشاوران به مراکز روان شناسی و روان درمانی، آموزش مهارت های زندگی فعالیت می کنند و همین امر نشان از اهمیت نقش آنان در فرایند آموزش و یادگیری در مدارس و کلاس های درس دارند (رودی، ۱۴۰۲).

در این میان پژوهش هایی در زمینه کارکرد مشاوران در مدارس صورت گرفته است. در پژوهش صدیق معروفی و همکاران (۱۴۰۳) تحت عنوان «ارزیابی سیستم مشاوره تحصیلی اساتید از نقطه نظر فراگیران در دانشگاه علوم پزشکی ایران» بیان کرده اند که باتوجه به اهمیت استفاده از مشاور تحصیلی مطلوب برای هدایت تحصیلی و پیشرفت دانشجویان، این بحث به وجود می آید که مشاورانی که برای این امر انتخاب می شوند باید دارای تخصص خاصی برای آن رشته و همین طور کاملاً آگاه به مسائل روان شناختی و هنجارهای اجتماعی باشند. در پژوهش رنجه و همکاران (۱۴۰۲) تحت عنوان «نقش مشاور تحصیلی در ارتقای شخصیت دانش آموزان» به این نتیجه دست یافتند که مشاوران تحصیلی به بررسی عوامل و شرایط روانی که بر ارتقای شخصیت و عملکرد تحصیلی دانش آموزان تأثیر می گذارد می پردازد. باقرپور (۱۴۰۱) در پژوهش خود به عنوان «اهمیت مشاوره تحصیلی و مواردی که در انتخاب مشاوره تحصیلی باید در نظر گرفت» به این نتیجه رسیده است که در واقع مشاوره باید در دسترس باشد که در صورتی که شما به مشکلی برخورد کردید بهترین راهکارها را به شما

بدهد. اگر این اتفاق بیفتد دانش‌آموز می‌تواند با کیفیت مطالعه کند. صفر پور و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی کیفی، هفت مضمون اصلی استخراج کردند که شامل تسهیل‌گری همدلانه میان سه سیستم، آموزش مداخلات مهارت‌محور به والدین، برگزاری جلسات فردی و گروهی برای انطباق والد / معلم، تعامل هماهنگ با همکاران و همیاران می‌باشد.

فولادی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهش خود به‌عنوان «جایگاه راهنمایی و مشاوره در اسناد تحولی» به این نتیجه رسیده‌اند که دولت (سازمان اداری و استخدامی و برنامه‌بودجه کشور) در زمینه تأمین منابع از جمله تخصیص ردیف استخدامی برای به‌کارگیری مشاوران حرفه‌ای تحول‌آفرین در مدارس برای پاسخ به نیاز دانش‌آموزان مبتنی بر اسناد تحول (به‌ویژه به‌نظام تربیت‌معلم و تأمین منابع انسانی) اولویت قائل شود.

دودی و همکاران (۲۰۲۲) نیز در پژوهشی به تبیین و تشریح نقش مشاوران در بهبود تدریس و یادگیری در مدارس پرداختند. آنان چنین اظهار کرده‌اند که معلمان نیز در انجام مؤثر وظایف آموزشی به مشاوره و راهنمایی نیاز دارند. مطالعه مالهرن^۱ (۲۰۲۰) نشان دادند که ارائه اطلاعات و کمک مستقیم مشاوران به دانش‌آموزان در تخصص، تحصیل و شغل، بر ایجاد فرصت‌ها و پیشرفت تحصیلی / شغلی دانش‌آموزان و آمادگی برای نقش‌پذیری در موقعیت‌های گوناگون مؤثر است. گاجینا و امونج^۲ (۲۰۲۱) در پژوهش خود در رابطه با چالش‌های مشاور مدرسه، چنین گزارش کرده‌اند که مشاوران مدرسه باستی به مهارت‌های مشاوره‌ای مناسب مجهز شوند، حجم کاری آنان کاهش یابد همچنین ارتباط و همکاری نزدیک‌بین مشاوران، معلمان و مدیریت مدرسه ترغیب و تشویق شود.

روش

از آنجا که هدف پژوهش حاضر، تجارب زیسته مشاوران از چالش‌های نقش حرفه‌ای مشاوران در مدارس بود، از این‌رو چون در این پژوهش تلاش بر آن بود که تجارب زیسته مشاوران مدارس متوسطه مورد شناسایی و تحلیل واقع شود، لذا به طرح و پاسخگویی به این دو سؤال پرداخته شد: ۱. بر اساس تجارب زیسته مشاوران، چالش‌های پیشروی مشاوران در مدارس را چگونه می‌توان تبیین نمود؟ ۲. بر اساس تجارب زیسته مشاوران در مدرسه؛ چه راهکارهای را می‌توان برای کاهش چالش مشاوران ارائه نمود؟ لذا به اقتضای آن و البته سؤالات پژوهش، از پارادایم انتقادی با رویکرد کیفی و کاربست استراتژی پدیدارشناسی توصیفی از نوع چهارمرحله‌ای ون مانن بهره برده شد. میدان پژوهش شامل مشاوران مدارس متوسطه مریوان در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲، بود که با روش نمونه‌گیری در دسترس، ۷ نفر از مشاوران با معیار اشباع یافتگی نظری، انتخاب شدند. انتخاب مشاوران به روش نمونه‌گیری در دسترس بود. از منظر اخلاق حرفه‌ای پژوهش، ابتدا اهداف پژوهش برای آنها تشریح گردید. سپس آنها با اختیار خود در مصاحبه شرکت کردند. ضبط نمودن مصاحبه‌ها نیز کاملاً با اختیار و اجازه آنها صورت بست.

سرانجام، در پژوهش حاضر، جهت حصول اطمینان از روایی و پایایی در داده‌ها از چند معیار در معنای کیفی آن استفاده گردید: ۱. مطالعه و بازنگری چندباره و دقیق پژوهشگران در اصل متن پیاده شده مصاحبه‌ها و اطمینان از ربط و نسبت آن با موضوع پژوهشی. ۲. توصیف دقیق فرایند گردآوری، استنباط، تحلیل و دسته‌بندی داده‌ها. این فرایند میزان ثبات نسبی در فرایند دستیابی به نتایج را تأیید کرد. ۳. سپس یافته‌های به‌دست‌آمده از تحلیل داده‌های گردآوری شده به کمک روش «خبره‌سنجی»، نقدپذیری نقادان بر نتایج حاصله و حتی امکان تکرار برخی بخش‌ها یا مبانی با خبرگان جدیدتر، مدنظر قرار گیرد. ۴. باتوجه‌به این که ابزار پژوهش در این پژوهش مصاحبه و اسناد بودند، پژوهشگران، تلاش نمودند که نظر شخصی خویش را چه در مرحله گردآوری داده‌ها و چه در مرحله تحلیل آنها به کار نیندند. ۵. استفاده از تکنیک تأخیر / تعلیق. برای این منظور نویسندگان بعد از اتمام کار، به مدت چند هفته کار را کنار گذاشته تا ذهن بتواند از آن فاصله گرفته و مجدد با دید انتقادی به‌مرور آن پردازد.

ابزار پژوهش

در تحقیق حاضر از پرسشنامه ون مانن استفاده گردید. ماکس ون مانن یکی از صاحب‌نظران حوزه پدیدارشناسی در تعلیم، تربیت و برنامه درسی است. از دید وی پدیدارشناسی به معنای مطالعه جنبه‌های مختلف یادگیری و تدریس است. از این‌رو ویژگی‌های دیدگاه پدیدارشناسی ون مانن شامل: ۱. متن یا برنامه درسی باید دارای جهات باشد. ۲. متن یا برنامه درسی باید قوی باشد. ۳. متن باید غنی باشد. ۴. متن باید عمیق باشد.

¹ Dudi.

² Mulhern

³ Gachenia & Mwenje.

یافته‌ها

جدول ۱. مشخصات مشارکت‌کنندگان

کد	سن	جنسیت	گرایش تحصیلی	سابقه (سال)
۱	۲۷	مرد	مشاوره مدرسه	۴
۲	۴۲	زن	مشاوره مدرسه	۱۸
۳	۳۸	زن	مشاوره مدرسه	۱۴
۴	۳۲	مرد	مشاوره مدرسه	۹
۵	۳۵	مرد	مشاوره مدرسه	۱۲
۶	۴۳	مرد	مشاوره مدرسه	۲۰

بعد از تحلیل و دسته‌بندی داده‌ها، یافته‌ها در دودسته اصلی تقسیم‌بندی شدند:

۱. چالش‌های مشاوران در مدرسه

چالش‌های مشاوران مدارس متنوع و چندبعدی هستند، چون آنها با دانش‌آموزان، والدین، معلمان و سیستم آموزشی به طور هم‌زمان سروکار دارند. این تم به ۴ مقوله تقسیم شده است که هر کدام از این مقوله‌ها به چند گزاره دسته‌بندی شده‌اند.

۱-۱. چالش‌های ناشی از مراجعان (دانش‌آموزان):

دانش‌آموزان در زمینه‌های مختلفی نیاز به مشاوره دارند. اما ممکن است تعدادی از آنها در نحوه مراجعه به مشاور با چالش مواجه شوند که در ذیل به این چالش‌ها اشاره شده است.

۱-۱-۱. چالش ناشی از زمینه‌های مراجعه به مشاوره مدرسه:

مصاحبه‌شوندگان معتقد بودند که زمینه‌های مراجعه به آنها بسیار گسترده و پیچیده است. این زمینه‌ها نسبت به قبل رشد دوچندان داشته و مسائلی مطرح می‌شوند که احتمالاً در زمینه تخصصی تمام مشاوران نیست. برخی از این موارد عبارتند از:

۱-۱-۱-۱. مشکلات خاص تحصیلی و عادت‌های نادرست آموزشی: یکی از شاخص‌های که دانش‌آموزان در این زمینه مراجعه می‌کنند، مشکلات خاص و جدید در حوزه تحصیلی است. مشکلاتی که کاملاً نو و متفاوت با گذشته است. در این زمینه، مصاحبه‌شونده شماره ۱ معتقد است که: «در مدارس متوسطه دوره اول، دانش‌آموزان برای مشکلات تحصیلی خاص و مشکلات ارتباطی، رفتاری و عادت‌های نادرست مرتبط با آن، به مشاور مراجعه می‌کنند». (موارد مشابه: ۳، ۴، ۵ و ۶).

۱-۱-۱-۲. مشکلات پیچیده خانوادگی: یکی از شاخص‌های که دانش‌آموزان در این زمینه مراجعه می‌کنند، وجود مسائل پیچیده خانوادگی و ارتباط با خانواده است. در این خصوص، مصاحبه‌شونده شماره ۲ معتقد است که: «در اکثر مواقع دانش‌آموزان با خانواده‌ها دچار تنش و مشکلات زیادی می‌شوند و باید به آن رسیدگی کرد. مثلاً والدین تأکید دارند که هرچه آنها بگویند درست است و دانش‌آموز باید حتماً آن را اجرا کند و نسبت به دیدگاه و نگرش خاص دانش‌آموز، کاملاً بی‌تفاوت هستند، آنها، بیشتر حرمت‌شکنی می‌کنند». (موارد مشابه: ۳، ۵).

۳-۱-۱-۱. **مسائل عاطفی:** از دیگر مسائلی که دانش‌آموزان برای آن به مشاور مراجعه می‌کنند، مسائل عاطفی و درونی است. مصاحبه‌شونده شماره ۳ در این باره معتقد است که: «بیشترین مراجعان من در ۶ سال گذشته که در متوسطه اول فعالیت دارم بحث سازشی هستش. خودش درگیری‌های عاطفی، اما بعضی از همکاران اصلاً به مسائل عاطفی آنها، توجه ندارند».

۴-۱-۱-۱. **مسائل مربوط جنس مخالف:** مسائل مربوط به جنس مخالف از دیگر مباحث است که امروزه شاهد گسترش طرح این موضوع در بیشتر مدرسه‌ها هستیم. مصاحبه‌شونده شماره ۴ در این باره معتقد است که: «بیشتر مراجعات در موضع ارتباط با جنس مخالف است. اما همکاران بنا به دلایل مختلف، آن را یا کلی مطرح می‌کنند، یا با خانواده‌ها در میان می‌گذارند و یا نادیده می‌گیرند».

۵-۱-۱-۱. **چالش ناشی از عدم توانایی مواجهه با اضطراب و افسردگی‌های مدرن:** مسائل مربوط به عدم توانایی مواجهه با اضطراب و افسردگی، از جمله مشکلات درونی دانش‌آموزان است که باعث می‌شود همیشه دانش‌آموزان در درون خود با طیف خاصی از مشکلات روبه‌رو باشند و نتوانند آن را بروز دهند. مصاحبه‌شونده شماره ۵ معتقد است که: «در ارتباط با مسئله اضطراب و افسردگی‌های جدید هم به‌صورت محدود مراجعه می‌شود. چرا که آنها معتقدند که مشاوران کاری برای آنها انجام نمی‌دهند». (موارد مشابه: ۷).

۲-۱-۱. چالش ناشی از رویکرد دانش‌آموزان نسبت به مشاوره

مصاحبه‌شوندگان در زمینه نگرش دانش‌آموزان به مشاوره در حوزه مشاوره، شاخص‌های را بیان کرده‌اند و معتقدند که گرچه نوع نگرش آنها به مشاوران، متفاوت است، اما این خود نوعی چالش برای مشاوران محسوب می‌شود. این تم شامل چهار مقوله می‌باشد.

۱-۱-۲-۱. **چالش رویکرد خنثی و منفی:** یکی از نگرش‌های دانش‌آموزان به مشاوره، رویکرد خنثی و منفی است. چرا که تعدادی از آنها، هنوز به نقش مشاوره اعتقادی ندارند و به دستورات آنها عمل نمی‌کنند. مصاحبه‌شونده شماره ۱ معتقد است که: «بعضی‌ها ذهنیت خنثی نسبت به مشاور دارند و فکر می‌کنند هیچ نقش مفیدی ندارد و در یک اتاق در را به روی خود بسته‌اند». (موارد مشابه: ۲).

۲-۱-۲-۲. **چالش رویکرد کمال‌گرایانه و خوش‌بینانه:** نگرش دوم دانش‌آموزان به مشاوره، نگرش خیلی خوش‌بینانه و کمال‌گرایانه است. آنها کاملاً به دستورالعمل‌های مشاوره عمل می‌کنند؛ زیرا از درون به آنها خوش‌باور هستند. مصاحبه‌شونده شماره ۱ در این خصوص معتقد است که: «بعضی از آنها نیز ذهنیتی مثبت دارند و امیدی که در چشمان و ذهن دانش‌آموز اعیان است مشاور را وادار به کار بیشتر می‌کند؛ ولی درکل این امر نتیجه مثبتی نخواهد داشت. چرا که ممکن است خوش‌بینانه باشد». (موارد مشابه: ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷).

۳-۱-۲-۳. **چالش رویکرد فعالیت نمادین:** نگرش سوم دانش‌آموزان به مشاوره، نگرش مستندسازی و نمایش بازی کردن است. در این مورد مصاحبه‌شونده شماره ۲ معتقد است که: «یکی از موضوعات مهم این است که مدرسه‌ها بیشتر به دنبال مستندسازی هستند تا کمی بودن یعنی فقط جلسات را برگزار می‌کنند. این امر باعث می‌شود که برخی از دانش‌آموزان اصلاً به کارهای مشاوره باور ندارند و معتقدند فقط مشاوره‌ها به دنبال برگزاری جلساتی هستند که مفید هم نیستند».

۴-۱-۲-۴. **چالش فقدان اعتماد به مشاور:** یکی از نگرش‌های دانش‌آموزان به مشاوره، نبودن علاقه به مشاور در وهله اول است؛ چراکه دانش‌آموزان در ابتدا اعتمادی به مشاوره ندارند. مصاحبه‌شونده شماره ۳ معتقد است که: «معمولاً طبیعی است که دانش‌آموزان در ابتدا اعتمادی به کارکنان مدارس و از جمله مشاوران، نشان نمی‌دهند». (موارد مشابه: ۵ و ۷).

۲-۱. چالش مواجهه با اولیا دانش‌آموزان

دسته دوم از چالش مشاوران، چالش‌های مربوط به تعامل اولیا دانش‌آموزان است. مصاحبه‌شونده شماره ۱ معتقد است که: «اولیا دانش‌آموز، علاوه بر خود دانش‌آموز هرکدام به شیوه‌ای برای حیطة مشاور موانع و چالش به وجود می‌آورند».

۱-۲-۱. **چالش عدم پذیرش مشاور:** یکی از چالش‌های مشاوران در تعامل با والدین، عدم پذیرش آنها از سوی والدین است. در این زمینه مصاحبه‌شونده شماره ۶ معتقد است که: «بسیاری از والدین یا ما را نمی‌شناسند و یا اگر هم می‌شناسند یا نادید می‌گیرند و یا اصلاً ما را نمی‌پذیرند».

۱-۲-۲. **چالش در تناقض قرارگیری مشاور:** چالش مشاوران در ارتباط با والدین این است که آنها گاهی در مسائل فرزندان/ دانش‌آموزان دچار تناقض می‌شوند. در این زمینه مصاحبه‌شونده شماره ۳ معتقد است که: «دانش‌آموزان و مشاوران تمایل دارند که مسائل خاص مطرح با مشاوران، فقط بین خودشان باقی بماند؛ اما والدین آنها اصرار دارند که آنها هم باید کاملاً در جریان مسائل فرزندان خود باشند». (موارد مشابه: ۲، ۵).

۱-۳-۱. چالش‌های خاص خود مشاوران

دسته سوم از چالش‌های مشاوران از نظر مصاحبه‌شوندگان، چالش‌های خاص خود مشاوران است. بدین معنا که دسته‌ای از چالش‌ها وجود دارد که مربوط به شخص یا فرد و یا خانواده خود مشاور است و روند کار آنها را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

۱-۳-۱-۱. **چالش رویکرد مشاوران به دانش‌آموزان:** نوع نگرش و تصور مشاوران به امر مشاوره و مراجعان نیز از جمله اموری است که در روند کار آنها، بسیار مهم و مؤثر است.

۱-۳-۱-۱-۱. **چالش داشتن رویکرد تحقیرآمیز:** مصاحبه‌شونده شماره ۱ در خصوص نگرش مشاوران به مراجعان معتقد است: «نگرش‌های مختلفی بین همکاران نسبت به مراجعان وجود دارد. یکی از نگرش‌های مشاوران به دانش‌آموزان به عنوان مراجعان بین تعدادی از همکاران، داشتن نگرش تحقیرآمیز و کم‌سواد و نیازمندست». (موارد مشابه: ۲).

۱-۳-۱-۲. **چالش رویکرد ترحمی:** احساسات و نگرش‌های مشاور می‌تواند بر روند مشاوره تأثیرگذار باشد. مصاحبه‌شونده شماره ۱ اعتقاد دارند که: «نگرش برخی از مشاوران به دانش‌آموزان، نگرش دلسوزانه و ترحمی است. این نوع نگرش، کاملاً بر شیوه مشاوره‌دادن، آنها تأثیر دارد».

۱-۳-۱-۳. **چالش رویکرد همیار اداری:** مشاوران مدرسه لازم است از طریق اجرای برنامه جامع مشاوره مدرسه و ایفای نقشی فعال در محیط اجتماعی، زمینه حمایت و همکاری اعضای مدرسه را فراهم کنند. از نظر مصاحبه‌شونده شماره ۷: «نگرش همیار و یا همکاری اداری به دانش‌آموزان دارند بدین معنا که می‌توانند در برخی از امور اداری مانند بایگانی و تکمیل فرم‌ها و... به آنها کمک کنند». (موارد مشابه: ۲، ۳).

۱-۳-۲. **چالش عدم خودباوری:** یکی از نگرش‌های مشاوران به امر مشاوره، ضرورت انجام کارها به صورت تخصصی و حرفه‌ای است. مصاحبه‌شونده شماره ۱ معتقد است که: «دانش‌آموزان در سنین مختلف با انتظارات و مسائل مختلفی روبرو می‌شوند که برخورد با آنها در موقعیت‌های مختلف نیازمند بیش تخصصی است. لازم است که در کارهای آنها متناسب با سن و توان فکری آنها برخورد کرد. اما تعدادی از همکاران در این زمینه، توان و تخصص خود را باور ندارند». (موارد مشابه: ۶).

۱-۳-۳. **چالش محدودیت وقت در مدرسه:** کمبود وقت در مدرسه، یکی از چالش‌های مشاوران است. داشتن این تلقی که مشاوره نمی‌تواند وقت کافی برای ارائه کارها داشته باشد و کمبود وقت این اجازه را نمی‌دهد که مشاوره برنامه‌های متناسب با نیاز دانش‌آموزان را به اجرا درآورد، خود یک چالش مهم است. مصاحبه‌شونده شماره ۲ معتقد است که: «یکی از مشکلاتی که در بحث مشاوره وجود دارد محدودیت وقت اختصاص‌یافته به هر مشاور در مدرسه است». (موارد مشابه: ۳، ۴، ۷).

۱-۳-۳-۱. **چالش زمان بر بودن امور اداری مشاوران:** اختصاص دادن وقت زیاد برای فرم‌ها و آزمون‌های پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان و همچنین فرم‌های نظرخواهی درباره میزان رضایت آنها از محیط مدرسه، زمان زیادی را در مدرسه می‌گیرد و البته جنبه مثبتی هم برای دانش‌آموزان ندارد. مصاحبه‌شونده شماره ۴ معتقد است که: «کارهای هدایت تحصیلی از جمله آزمون‌ها و فرم‌های نظرخواهی در متوسطه اول بیشترین زمان رو خودش اختصاص می‌دهد درحالی‌که تأثیری در فرم هدایت تحصیلی ندارد».

۱-۳-۴. **چالش تکنولوژی زدگی مراجعان:** یکی از چالش‌های مشاوران، به دام افتادن مراجعان در تکنولوژی‌های بروز است. این تکنولوژی‌ها دانش‌آموزان را امروزه به طرف خود تشویق می‌کنند و آنها را گرفتار مشکلات زیادی می‌کنند. مصاحبه‌شونده شماره ۴ معتقد است که: «به نظرم دانش‌آموزان این زمان، نوجوانانی هستند که در بین سنت و مدرنیته گیر افتادند، خیلی سردرگم و بی‌انگیزه هستند. این

ابزارها، کار مشاوران را دوچندان و البته پیچیده می‌کنند و البته واقعیت این است که در عمل هم زیاد نمی‌توان کاری برای آنها انجام داد. چرا که از بس گسترده است». (موارد مشابه: ۲، ۵).

۵-۳-۱. چالش نبود انگیزه و امید: یکی از چالش‌های مشاوران، نبود انگیزه و بی‌علاقه بودن است. مصاحبه‌شونده شماره ۵ معتقد است که: «در یک جمله می‌توان این‌طور گفت که نسل جدید از مشاوران نسبت به خیلی از مسائل فقط از دید مادی می‌نگرند. در آنها هیچ انگیزه نسبت به کار و موفقیت در کارها وجود ندارد». (موارد مشابه: ۴).

۶-۳-۱. چالش عدم مهارت گرایی مشاوران: این چالش هم برای مراجعان، مشکل‌ساز بود و هم برای مشاوران. برای مراجعان از این جهت که نمی‌توانند و یا نمی‌دانند و یا نمی‌خواهند که چگونه با آن مواجه شوند و برای مشاوران از این جهاتی دیگر. از جمله عدم تخصص و مهارت کافی اکثر مشاوران است. مصاحبه‌شوندگان در زمینه آسیب‌های موجود در مدارس که به حوزه مشاوره مربوط می‌شود موارد و شاخص‌های ذکر کرده‌اند:

۱-۳-۶-۱. چالش عدم مهارت مواجهه با خطرپذیر و کمال‌گرا بودن مراجعین

یکی از چالش‌های مشاوران خطرپذیری دانش‌آموزان در مسائل مختلف است. مصاحبه‌شونده شماره ۷ معتقد است که: «نسبت به نسل قبل جسورتر و خطرپذیرترند کمال‌گرا هستند و در مقابل به‌شدت اهمال کارند. این کار ما مشاوران را با مشکلات زیادی مواجه می‌کند».

۲-۳-۶-۱. چالش عدم مهارت مواجهه با بیش‌فعالی: بیش‌فعالی یکی از آسیب‌هایی است که در میان دانش‌آموزان زیاد دیده می‌شود. این امر باعث می‌شود که آنها به انجام کارهایی روی‌آورند که عواقب نامناسبی را برایشان به دنبال دارد. مصاحبه‌شونده شماره ۱ معتقد است که: «در مدارس ابتدایی بیش‌فعالی یک آسیب جدی و البته عادی است به‌ویژه در مدارس دبیرستان دوره اول بلوغ. این کار به علت کمبود امکانات در مدارس و زمان‌بر بودن درمان آن، ما مشاوران را با چالش روبه‌رو می‌کند».

۳-۳-۶-۱. چالش عدم مهارت مواجهه با مسئله دخانیات: یکی از مهم‌ترین آسیب‌های که اکثر افراد جامعه را تهدید می‌کند، علل خصوص دانش‌آموزان، مصرف دخانیات است. مصاحبه‌شونده شماره ۱ معتقد است که: «سیگارکشیدن آسیب‌های جدیدی هستند که حتی اگر در گذشته نیز وجود داشته باشد، شدت و نوع آن با امروزه متفاوت است و متأسفانه دانش‌آموزان با شوروشوق به آن روی می‌آورند و به مشکلات آن اصلاً فکر نمی‌کنند و روزبه‌روز بیشتر در دام دخانیات قرار می‌گیرند. ما مشاوران هم در درمان و حل این مسئله، دچار حیرت هستیم. چون جلو ما مصرف نمی‌کنند. اما علائم و در مانش با ماست». (موارد مشابه: ۲، ۴، ۵، ۷).

۴-۳-۶-۱. چالش عدم مهارت مواجهه با نوسانات اقتصادی: نوسان اقتصادی در جامعه بر نحوه ارتباط و معاشرت افراد تأثیر بسزایی دارد. مصاحبه‌شونده شماره ۱ معتقد است که: «بی‌انگیزگی نسبت به تحصیل، بی‌احترامی، عدم یادگرفتن آداب معاشرت و صحبت که از پیامدهای سیستم اقتصادی است بیشتر باعث آسیب‌های جدی در دانش‌آموزان شده است و ما مشاوران علی‌رغم درک این مسائل، کاری از دست مان بر نمی‌آید». (موارد مشابه: ۲، ۴).

۵-۳-۶-۱. چالش عدم مهارت مواجهه با مشکلات جنسی: آسیب‌های جنسی در سنین پایین هم به وجود می‌آید، اما در اغلب مدارس مشاوران حضور فعال ندارند و همین مشکل به پایه‌های بالاتر نیز می‌رود. در این مورد مصاحبه‌شونده شماره ۲ معتقد است که: «مشکل دیگر بحث مسائل جنسی است که دانش‌آموزان نسبت به این موضوع بی‌تفاوت نیستند. این امر گاهی در سنین پایین خود را نشان می‌دهد. اکثر همکاران مشاور نمی‌خواهند وارد این مسائل شوند». (موارد مشابه: ۵، ۷).

۶-۳-۶-۱. چالش عدم مهارت مواجهه با فضای مجازی: در دنیای امروز با پیشرفت تکنولوژی‌ها شاهد ورود این رسانه‌ها به زندگی دانش‌آموزان هستیم و فضای مجازی به دلیل متنوع بودن موضوعات علاقه همه را به خود نشان می‌دهد. مصاحبه‌شونده شماره ۴ در این بار اظهار می‌کند که: «بیشتر آسیب‌ها مربوط به حوزه فضای مجازی است و بیشترین ضربه را به آنها می‌رساند. اما من مشاور چطور وارد این چالش شوم؟ کجای کار را بگیرم؟ شما بگوئید».

۷-۶-۳-۱. چالش عدم مهارت مواجهه با مشکلات خانوادگی: مشکلات خانوادگی، بر اساس تجارب بیان شده مصاحبه‌شوندگان، بیشترین لطمه را به دانش‌آموزان وارد می‌کند و چون عملاً توان مبارزه با آن را ندارند به کارهای غیرقابل‌پیش‌بینی روی می‌آورند. مصاحبه‌شونده شماره ۶ معتقد است که: «بیشترین تعداد آسیب‌ها مربوط به ناهنجاری‌های حوزه خانواده و روابط بین اعضای آن‌ها بوده است و چون خانواده‌ها اجازه نمی‌دهند ما نمی‌توانیم به این ورود کنیم. اگر هم تعدادی از آنها را بگویند، بنا به دلایلی، بقیه را پنهان می‌کنند؛ لذا اطلاعات ما ناقص است و نمی‌توانیم کاری از پیش ببریم». (موارد مشابه: ۳، ۴، ۵، ۷).

۴-۱. چالش ناشی از کادر اداری و مدرسه

دسته چهارم از چالش‌های مشاوران در مدرسه، عوامل اجرایی و کادر مدرسه است. در برخی مواقع، آنها در مورد مشاوران چالش‌هایی را ایجاد می‌کنند.

۱-۱-۴. حمایت‌نکردن مدارس: از آنجاکه تعداد مشاور در مدارس کم می‌باشد و اغلب مدارس فرد متخصصی را به‌عنوان مشاور ندارند، این افراد مورد کم‌لطفی و بی‌توجهی مدیران و کادر اداره قرار می‌گیرند. مصاحبه‌شونده شماره ۵ در این باب از مشکلات مشاوران معتقد است که: «حمایت‌نکردن مدارس از مشاوره و توجه‌نکردن به نقش مهم آن در زندگی دانش‌آموزان، از دغدغه‌های دیگر ماست. یعنی عدم حمایت از مشاوران. مدیر مدرسه و آموزش‌وپرورش به مشاوران توجه چندانی ندارند و امکانات کافی را به آنها نمی‌دهد و برای این کار، بهانه‌های مختلفی می‌آورند. از یک طرف می‌خواهند مدرسه بدون مشکل باشد، از طرف دیگر، هیچ‌چیز ما را طرد می‌کنند، ندید می‌گیرند، امکانات نمی‌دهند، طرف والدین را می‌گیرند». (موارد مشابه: ۶، ۷).

۲. راهکارهای کاهش چالش مشاوران

به‌تبع چالش‌ها، راهکارهای کاهش چالش مشاوران را می‌توان در چهار دسته اصلی تقسیم‌بندی نمود: راهکارهای نحوه مواجهه با چالش دانش‌آموزان، راهکارهای نحوه مواجهه با چالش والدین، راهکارهای چالش خاص مشاوران، راهکارهای تعامل با کادر اداری و مدرسه.

۲-۱. راهکارهای نحوه مواجهه با چالش دانش‌آموزان

مصاحبه‌شوندگان برای کاهش چالش‌های پیشروی مشاوران مدارس در مواجهه با مراجعان، شاخص‌های را بیان کرده‌اند که به‌صورت زیر است:

۱-۲-۱. برگزاری جلسات تشویقی: یکی از راه‌حل‌ها در ارتباط با کاهش چالش‌های دانش‌آموزان، برگزاری کارگاه‌ها در مدرسه است که با بحث‌ها و گفت‌وگو می‌توان آن‌ها را تا حد زیادی قانع کرد. مصاحبه‌شونده شماره ۱ معتقد است که: «اما مشکلاتی مانند احترام، آداب معاشرت و مسئله ترک سیگار تا حدودی در مدرسه با برگزاری جلسات و فضا تشویقی قابل‌حل است».

۲-۲-۱. مشاوره با ادبیات خود مراجع: یکی دیگر از راه‌حل‌ها در ارتباط با کاهش چالش دانش‌آموزان، مشاوره صحیح فردی با دانش‌آموزان از زبان خود آنان است. مصاحبه‌کننده شماره ۲ معتقد است که: «باید با زبان خود آنها به دانش‌آموزان حرف زد و خوب آنها را درک کرد. مثلاً در رابطه پسر و دختر، وقتی پسر با یک دختر در ارتباط باشد، معمولاً آسیب‌های زیادی برای دانش‌آموز به دنبال دارد و یک لذت‌زد گذر است. اما در این مورد باید با دانش‌آموزان به‌صورت صحیح و با زبان و ادبیات وی، مشاوره کرد». (موارد مشابه: ۵، ۶).

۳-۲-۱. راهکارهای فرا مدرسه‌ای: از راهکارهای دیگر در ارتباط با کاهش چالش‌های مشاوران در مواجهه با دانش‌آموزان، توجه به امور مربوط به خارج از مدرسه است. مصاحبه‌شونده شماره ۱ معتقد است که: «بعضی از چالش‌های دانش‌آموزان، در مدرسه راه‌حلی ندارند و مربوط به سیستم اقتصادی و اجتماعی کشور است. اینها طوری‌اند که برای مشاوران فاقد راه‌حل مناسب و متناسب است. در نتیجه اقدامی در این زمینه‌ها صورت نمی‌گیرد. اما مشاور دلسوز با کمک از مدیر مدرسه، والدین و نهادهای دیگر مثل بهزیستی، می‌تواند تا حدودی کار را فیصله دهد».

۲-۲. راهکارهای نحوه مواجهه با چالش والدین

یکی از راه‌حل‌ها، در ارتباط با کاهش چالش‌های مشاوران چگونگی و زمان صحبت و مشاوره با خانواده دانش‌آموزان و دربارهٔ مشکلات دانش‌آموزان با آنها حرف‌زدن است تا آن‌ها آگاهی کافی در مورد مشکلات دانش‌آموز را در مدرسه داشته باشند.

۱-۲-۲. تعامل حضوری و مستمر با والدین: برگزاری جلسات در طول سال برای والدین به صورت گروهی و انفرادی یک راهکار موثر برای شناخت اولیا و دانش‌آموزان می‌باشد. در این خصوص، مصاحبه‌شونده شماره ۳ معتقد است که: «یکی از راهکارها انتخاب تعامل حضوری برای چگونگی مواجهه با خانواده‌هاست. چراکه از نظر من ارتباط حضوری با خانواده‌ی تک‌به‌تک دانش‌آموزان و برگزاری جلسات مستقیم با والدین، بسیار مهم است» (موارد مشابه: ۴، ۵، ۷).

۲-۲-۲. حضور مددکار اجتماعی: از دیگر راه‌حل‌ها در ارتباط با کاهش چالش‌های دانش‌آموزان، حضور مددکار در مدرسه جهت رسیدگی به مشکلات والدین است. مصاحبه‌شونده شماره ۴ در این مورد ابراز داشت که: «هر مدرسه غیر از مشاور به مددکار اجتماعی هم نیازمند که بتواند خدمات مددکاری ارائه بدهد که می‌توان با استخدام آن در مدرسه به والدین کمک کرد».

۳-۲-۲. تدریجی بیان کردن مشکلات دانش‌آموزان: مشاوران برای افزایش تعامل خود با والدین دانش‌آموزان، تدریجی بیان کردن برخی از مشکلات حاد فرزندان آنهاست. در این زمینه مصاحبه‌شوند شماره ۶ معتقد است که: «برخی از مشکلات دانش‌آموزان حاد است. هم برخی از خانواده‌ها اصرار دارند که در جریان کار فرزندان خود باشند و هم از نظر ما هم بهتر آن است که آنها به این امر واقف باشند. اما این کار سخت است برای ما. من معتقدم که باید به‌مرور و با ادبیات خاصی آن را در میان گذاشت. چون آنها واکنش‌های مختلفی دارند» (موارد مشابه: ۱، ۳، ۷).

۴-۲-۲. ایجاد ذهنیت مثبت از مشاوره: یکی از راه‌حل‌ها در تعامل والدین با مشاوران، ایجاد ارتباط و درک خوب از مشاوره در ذهن والدین است. مصاحبه‌شونده شماره ۱ معتقد است که: «اما بعد از آن‌ها، روشنگری اولیا و دانش‌آموزان نسبت به اوضاع و اصول اخلاقی و اجتماعی جامعه است که با آن‌ها رابطه‌ای دوستانه داشته باشیم تا مشکلات خود را با مشاوره در میان بگذارند» (موارد مشابه: ۵).

۳-۲. راهکارهای نحوه مواجهه با چالش حوزه خود مشاوران

علاوه بر وجود چالش‌هایی در حوزه مدرسه و دانش‌آموزان، برخی از چالش‌ها ممکن است مربوط به خود مشاوران باشد که می‌تواند مربوط به تخصص، ارتباط و تعامل آنها باشد.

۱-۳-۲. مشاور فعال و متخصص: یکی از راه‌حل‌ها در ارتباط با کاهش چالش خود مشاوران، فعال بودن آنها است. مصاحبه‌شونده شماره ۱ معتقد است: «به نظر بنده، فعال بودن مشاور و داشتن تخصص در کار خویش در تثبیت و ذهنیت مثبت جایگاه مشاور در ذهن بقیه مؤثر است و این یعنی مشاور تترسد و در هر حوزه‌ای ورود کند. نهایتاً به متخصص ارجاع می‌دهند» (موارد مشابه: ۴، ۵).

۲-۳-۲. همکاری و تبادل با دیگر مشاوران: راه‌حل دوم جهت کاهش چالش مشاوران، از نظر خود آنها، تبادل نظرو همکاری است. در این مورد مصاحبه‌شونده شماره ۲ معتقد است که: «من به عنوان یک مشاور به روابط ناسالم بین برخی از همکاران قائلم. این کار بر کیفیت کار آنها تاثیر می‌گذارد. اما من به تعامل و گفت‌وگو و تبادل نظر و تجارب، قائلم» (موارد مشابه: ۳، ۶).

۳-۳-۲. عدم سرایت مشکلات شخصی به مدرسه: مشاوران ممکن است احساسات و مشکلات خود را در فرایند مشاوره دخیل دهند. در این مورد مصاحبه‌شونده شماره ۴ معتقدند که: «عدم سرایت مشکلات شخصی و خانوادگی به کار حرفه‌ای یکی از وظایف مشاوران می‌باشد؛ چرا که عدم آن خود یکی از چالش‌های مشاوران است» (موارد مشابه: ۳، ۵، ۷).

۴-۲. راهکارهای نحوه مواجهه با چالش عوامل اداری و مدرسه

کادر مدرسه و اداره به دلیل عدم شناخت از نقش و جایگاه مشاوران انتظاری فراتر از وظایف تعریف شده آن‌ها را دارند. از آنجاکه مشاوران در محیط کاری خود به‌اندازه کافی مورد حمایت قرار نمی‌گیرند ممکن است این امر به فرسودگی شغلی منجر شود. در این مقوله راهکارهایی برای کاهش چالش مشاوران و کادر آموزشی بیان شده است.

۱-۴-۲. **تعامل و نمود راهکار علمی:** یکی از راه‌حل‌ها در ارتباط با کاهش چالش مشاوران در تعامل با کادر اداری و سازمانی، از نظر مصاحبه‌شونده شماره ۲ به این صورت بیان شده است که: «مهم‌ترین راهکار این است که راه‌حل‌های علمی را به عوامل اجرایی در مدرسه یاد داد؛ با آنها گفت‌وگو کرد. چون آنها بیشتر اوقات با مشاوران در ارتباط هستند». (موارد مشابه: ۶).

۲-۴-۲. **انتخاب درست مشاوران:** راه‌حل بعدی در ارتباط با کاهش چالش بین مشاوران و کادر اداری، حمایت‌کردن عملی سازمان‌ها از مشاوران است. این امر بروز مختلفی دارد. مصاحبه‌شونده شماره ۳ معتقد است که: «حمایت‌کردن آموزش و پرورش از انتخاب مشاوران، مهم است و باید همچنین در ابتدا کسانی را در این زمینه انتخاب کنند که شایستگی کامل را دارند و علاقه و توانایی انجام این کار را داشته باشند». (موارد مشابه: ۴، ۷).

۳-۴-۲. **حمایت مالی و اداری از مشاوران:** راه‌حل سوم برای کاهش چالش مشاوران، حمایت مالی اداره از مشاوران است. مصاحبه‌شونده شماره ۵ اظهار می‌کند که: «حمایت مالی باعث ایجاد انگیزه میشه، این کار باعث دلسوزی میشه. من مشاور هم وقت بیشتری برای کار میزارم و دلسوزانه‌تر کار می‌کنم». (موارد مشابه: ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷).

۴-۴-۲. **استخدام مشاوران:** از دیگر راه‌حل‌ها در ارتباط با کاهش چالش مشاوران، اختصاص زمان کافی به مشاوران برای اجرای برنامه‌ها است. مصاحبه‌شونده شماره ۴ معتقد است که: «اختصاص زمان بیشتر به مشاوره، امری مسلم است. اما این کار نه با افزایش حضور و ساعات مشاوران فعلی؛ بلکه با افزایش استخدام مشاوران جدید، ممکن است». (موارد مشابه: ۵).

۵-۴-۲. **کاهش حجم اداری و بروکراسی:** حجم خواسته‌های نظام آموزشی از مشاوران در جهت مستندسازی و توجه به بخش‌نامه‌های غیرضروری بیشتر است از برگزاری جلسات و کارگاه‌های مفید برای والدین و دانش‌آموزان. مصاحبه‌شونده ۱: «کاهش دوره‌های جانبی کم‌فایده، کاهش بخش‌نامه‌های غیرمرتبط و غیرضروری و مستندسازی و مستندخواهی، راهکار من برای افزایش کیفیت کار مشاوران و همکاران است» (موارد مشابه: ۳، ۵، ۷).

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر، واکاوی چالش‌های مشاوران مقطع متوسطه در مدرسه از منظر خود مشاوران و راهکارهایی برای آنها از راه تجارب زیسته آنها بود؛ لذا در پاسخ به سؤال اول، دال بر اینکه بر اساس تجارب زیسته مشاوران، چالش‌های پیش روی مشاوران در مدارس را چگونه می‌توان تبیین نمود، می‌توان گفت که بر اساس تجارب زیسته مشاوران، آنها نه‌تنها در حوزه‌های مختلف دارای چالش هستند، بلکه به وجود این چالش‌ها و البته داشتن راهکارهای آنها، آگاهی دارند. این چالش‌ها البته از مدرسه‌ای به مدرسه دیگر، از زمانی به زمانی دیگر، ممکن است متفاوت باشند. اما مهم‌تر این است که تمامی آنها راهکار داشته و قابل حل هستند. هرچند برخی از آنها ممکن است در بازه زمانی بلندتری، برطرف شوند. از نظر آنها، این چالش‌ها در چهار دسته اصلی قابل تقسیم بودند: چالش مواجهه با مراجعان، چالش مواجهه با اولیا دانش‌آموزان، چالش‌های خود مشاوران، چالش ناشی از کادر اداری و مدرسه.

چالش مواجهه با دانش‌آموزان، به‌عنوان مراجعان، بیشتر سهم کاری آنها بوده که خود انواع مختلفی داشت. در یک تقسیم‌بندی، تعدادی از آن چالش‌ها را خود دانش‌آموزان، آگاهانه ایجاد می‌کنند؛ مانند عدم همکاری با مشاور در کاهش مشکلات آنها و تعدادی را ناآگاهانه، تعدادی از آنها نه از طرف آنها و نه عامدانه، ولی مربوط به آنها بود. مانند تأثیر رسانه‌ها، بر ایجاد ذهنیت چالش‌انگیز در آنها و یا بحث تأثیرپذیری از نوسانات اجتماعی - اقتصادی. تعدادی از این چالش‌ها مربوط به نوع نگرش دانش‌آموزان به مشاوره و مشاوران بود. البته در این زمینه می‌توان گفت که نوع نگرش‌ها یکسان نبود، بدین معنا که افراد مختلف، نگرش‌های متفاوت به مشاوره داشتند. مشاوران بر این باور بودند که تعداد زیادی از دانش‌آموزان ممکن است در ابتدا به مشاوره و یا شخص مشاور، علاقه نشان ندهند. اما این موضوع در وهله نخست، طبیعی است؛ چراکه دانش‌آموزان هیچ شناخت و صمیمیتی نسبت به مشاوره جدید ندارند. اما به مرور، به دلیل آشنایی بیشتر با مشاوره احساس صمیمیت بیشتری می‌کنند و می‌توانند با اعتمادکردن به آنها مشکلات خود را بیان کنند و رویکرد مثبت به مشاوره پیدا می‌کنند. اما چالش اینجاست که تعدادی از دانش‌آموزان بازهم به مشاور مراجعه نمی‌کنند. حالا یا بر همان ذهنیت سابق خود هستند و یا مشاور نتوانسته است نگرش آنها را نسبت به مشاوره، تغییر دهد. این امر از این روست که اغلب مشاوره‌ها، به اقتضای نگرش تخصصی خود، نسبت به دانش‌آموزان رویکرد مثبتی ندارند، بلکه آنها را موجوداتی ناامید و بی‌انگیزه می‌بینند که نسبت به مسائل بی‌تفاوت هستند، در وجود آنها هیچ امیدی و انگیزه‌ای وجود ندارد که آنها را به نسبت کارها تشویق کند، آنها را برای برنامه‌های آینده خود تلاشی نمی‌کنند و

در نتیجه موجوداتی خنثی هستند. این نوع نگرش مشاور، به اشکال مختلف نشان داده می‌شود و مراجعان نیز آن‌ها را درک کرده و واکنش نشان می‌دهند.

علاوه بر این در مواجهه با اولیا، این امر هم مستقیماً با کار مشاوران در ارتباط بود. دانش‌آموزان مخالف آگاه‌سازی خانواده‌هایشان بودند چرا که یا از آنها ترس برخورد فیزیکی و یا ترس عدم درک و سرزنش داشتند. این امر، مشاوران را دچار نوعی تناقض می‌کرد. اما علاوه بر این، والدین از جهات دیگری هم برای مشاوران چالش‌ساز بودند. عدم باور به مشاور، مداخله در کار آنها، انکار و بی‌توجهی به آنها، ارائه راهکارهای نادرست، ارائه اطلاعات نادرست به مشاوران. تعدادی از والدین هم به نقش مشاوره آگاهی نداشتند و مشکلات دانش‌آموز را با معلم در میان می‌گذارند. اما معلمان در این زمینه‌ها تخصص ندارند و نمی‌توانند به دانش‌آموزان کمک بکنند. توجه به مهارت‌های روان‌شناختی فرد مشاور از این حیث حائز اهمیت است که این مهارت می‌تواند فرد مشاور را در برقراری ارتباطات و تعاملات که نقش مهم و بسزایی در کارکرد وی دارد توانمند سازد. توانمندی در برقراری ارتباطات و تعاملات فرد مشاور می‌تواند زمینه جلب‌اعتماد و اقبال‌سازی در تماس با دانش‌آموزان و والدین فراهم ساخته و انگیزه لازم را برای گوش سپردن بالا ببرد.

چالش سوم، چالش‌های مربوط به خود مشاوران، است. مشاوران در این زمینه به دودسته تقسیم می‌شدند. مشاوران باسابقه بالا، و مشاوران باسابقه کمتر. از جمله مشکلات آنها، کمبود وقت، کار اداری و بروکراسی و تهیه مستندات، انگیزه پایین به علت نوسانات اقتصادی و دستمزد پایین، بی‌احترامی از طرف والدین و عدم حمایت از طرف کادر مدرسه و اداری، عدم تسلط در مواجهه با چالش‌های نوظهور مراجعان. اما نوع مواجهه مشاوران باسابقه با این مشکلات، با نوع مواجهه مشاوران جوان، متفاوت بود. بدین معنا که مشاوران جوان دغدغه بیشتر داشته، وقت بیشتری اختصاص داده و اصرار داشته که تلاش کنند که اکثر مشکلات مراجعان را حل کنند. مشاوران باسابقه‌تر راحت‌تر با مشکلات کنار آمده بودند. بدین معنا که یا آنها را نفی کرده و یا ندید گرفته و یا عمداً در واکنش به برخی از چالش‌ها، خود را کنار کشیده بودند. همچنین، مشاوران گاهی همدیگر و یا حتی تسلط خود را در حل چالش مراجعان، قبول نداشتند. به‌علاوه مشاوران هم مانند هر شهروند دیگری، خود با مشکلات شخصی و خانوادگی نیز مواجه هستند.

و سرانجام چالش آخر، چالش ناشی از کادر اداری و مدرسه. می‌باشد. این مسئله هرچند در همه مدارس و برای همه مشاوران به یک اندازه نیست، اما در اشکال مختلف وجود دارد: حمایت‌نکردن از مشاوران در مدرسه و تأکیدنکردن بر نقش مشاوره در زندگی دانش‌آموزان، عدم درک کمبود حضور آنها از طرف اداره، زیاد بودن چالش هر دانش‌آموز و البته چالش نسبت مشاور به تعداد دانش‌آموزان در هر مدرسه، بالابودن حجم کارهای اداری مانند تشکیل پرونده و تکمیل فرم‌ها و گزارش اجرای آزمون‌ها و... از نظر مشاوران، میزان همکاری و تعامل مدرسه در مقایسه با کادر اداره بهتر و بیشتر بود هرچند که گاهی برخی از عوامل اجرایی، چالش‌هایی را برای مشاوران به وجود می‌آورند. مثلاً همکاری لازم را با آنها برای برگزاری جلسات و کارگاه ندارند و حتی برخی از پرسنل مدرسه با مشاوره مدرسه در این زمینه مخالفت می‌کنند و به مشاوران، باور چندانی ندارند. همین امر باعث ایجاد احساسات و ادراکاتی در مشاوران شده و بر کیفیت کار آنها مؤثر است. یافته‌های این پژوهش با یافته‌های پژوهش کاویانی (۱۳۸۱) همسو است. از این رو که وی نیز در پژوهش خود به این یافته دست یافت که دانش‌آموزان نقش مشاوره را درست نمی‌شناسند و اطلاعات کافی به آنها در این زمینه داده نشده است. به همین نکته اشاره دارد که نبودن حمایت از سوی مدرسه باعث شده است که دانش‌آموزان نسبت به نقش و وجود مشاوره بی‌اطلاع باشند. همچنین با پژوهش خداحمی (۱۴۰۲) همسو است؛ چرا که به نقش مشاور به عنوان تسهیل‌گر ارتباط میان والدین، معلم و دانش‌آموز تأکید داشته‌اند. همچنین با پژوهش گاجینا و امونج (۲۰۲۱) که ابراز داشته‌اند مشاوران مدارس بایستی به مهارت مشاوره‌ای مناسب مجهز شوند.

و اما در پاسخ به سؤال دوم دال بر این که بر اساس تجارب زیسته مشاوران در مدرسه؛ چه راهکارهای می‌توان برای کاهش چالش مشاوران ارائه نمود، می‌توان گفت که بر اساس تجارب زیسته مشاوران، راهکارهای متعدد و مختلفی برای چالش‌های حوزه کاری آنها وجود دارد. این راهکارها همگی قابلیت اجرا داشته و در راستای کاهش مشکلات و چالش دانش‌آموزان، خانواده آنها و خود مشاوران هستند.

در زمینه راهکارهای نحوه مواجهه با چالش دانش‌آموزان، مهم‌ترین راهکار، حضور مشاوران متخصص و فعال بودن در سطح مدرسه و در بین دانش‌آموزان به‌صورت فردی و گروهی است. با بودن در میان دانش‌آموزان، می‌توان نوعی صمیمیت ایجاد کرد و با آنها ارتباط صمیمانه داشته، اعتماد آنها را جلب کرده و نگرش خود را نسبت به آنها تغییر داده تا دانش‌آموزان، مشاور را پذیرفته و با وی به‌عنوان یک دوست مشکلات خود را بیان کنند. در غیر این صورت، اکثر دانش‌آموزان به دلیل خجالتی بودن و راحت نبودن با او نمی‌توانند تعامل برقرار کنند.

لذا در راستای حل این مشکلات، ضروری است که سیاست‌گذاران آموزشی، نهادهای برنامه‌ریزی، و مدیران مدارس با رویکرد تلفیقی و مسئله‌محور، راهکارهایی مؤثر و پایدار اتخاذ کنند. شناخت بیشتر خانواده‌ها، تعامل بیشتر به‌صورت فردی و گروهی با آنها به‌منظور آموزش آنها در راستای فرهنگ‌سازی در راستای تغییر نگرش آنها نسبت به مشاوران، جلب‌اعتماد آنها و همکاری‌شان در کاهش مشکلات

دانش‌آموزان، حمایت‌کردن کادر مدرسه و آموزش‌وپرورش از مشاوران، برگزاری دوره‌های تخصصی، تقسیم مشاوران به حوزه‌های تخصصی، حمایت مالی، آگاه‌سازی و فرهنگ‌سازی جامعه در حوزه مشاوره، استخدام مددکاران و همیاران مشاوران به‌منظور انجام امور اداری، اختصاص مکان مناسب جهت مشاوره. در نهایت، باید توجه داشت که کارآمدی نظام آموزشی در گرو سلامت روانی و هدایت تحصیلی دقیق دانش‌آموزان است و تحقق این مهم بدون بهره‌گیری از ظرفیت بالقوه و بالفعل مشاوران مدارس، خصوصاً در مقطع متوسطه، ممکن نخواهد بود. به همین دلیل بازنگری بنیادین در سیستم‌ها و رویکردهای فعلی، نه به عنوان یک انتخاب، بلکه به مثابه ضرورتی انکارناپذیر در مسیر توسعه پایدار آموزشی تلقی می‌شود.

یافته‌های این پژوهش با یافته‌های پژوهش قدم‌پور و همکاران (۱۴۰۱) همسو است. از این‌رو که در پژوهش خود بیان کرده‌اند که دولت باید در این زمینه افراد متخصص را استخدام کند. بهترین راهکار در این زمینه از استفاده‌کردن از افراد متخصص و بااستعداد است. همچنین، یافته‌های این پژوهش با یافته‌های پژوهش مشاک (۱۳۹۴). دارد؛ چراکه آنها در پژوهش خود به این نتیجه دست یافتند که کارگاه‌های آموزشی مشاوره در مدرسه تشکیل گردد تا شیوه‌های صحیح یادگیری را آموزش دهند.

باوجود تلاش پژوهشگران برای طراحی دقیق و اجرای منسجم این مطالعه، محدودیت‌هایی وجود دارد از یک سو این پژوهش در محدوده جغرافیای خاصی انجام شده و از آنجاکه شرایط فرهنگی، اقتصادی و ساختار آموزشی در مناطق مختلف کشور متفاوت است، نتایج ممکن است نمایانگر کل جامعه مشاوران مقطع متوسطه در سطح ملی نباشد. همچنین کمبود پژوهش‌های صورت‌گرفته در زمینه چالش‌های مشاوران در مدرسه بود. از سوی دیگر، همکاری‌نکردن برخی از مشاوران مدرسه در پژوهش به دلیل نداشتن تصویری دقیق از موضوع و کمبود وقت. باوجود این، بر اساس یافته‌های این پژوهش می‌توان پیشنهاد نمود که در این پژوهش تنها به نگاه مشاوران پرداخته شد و به نگاه دانش‌آموزان و والدین و کادر اداری نسبت به نقش و جایگاه و عملکرد مشاوره، محدودیت وجود داشت؛ لذا جای کار علمی در این زمینه‌ها وجود دارد. آموزش‌وپرورش تا حد امکان وقت زیادی را به مشاوران اختصاص بدهد تا آن‌ها بتوانند به‌صورت کامل برنامه‌های خود را به اجرا در آورند. همچنین دانش‌آموزان، تنها در مورد مسائل تحصیلی به مشاوران مراجعه ندارند، بلکه تنوع و تعددی از مسائل ممکن است آنها را به مشاوره بکشاند، لذا مشاوران باید نسبت به گسترش حوزه‌های کاری و یا تخصص خود، اقدام کنند.

پیروی از اصول اخلاقی پژوهش

در پژوهش حاضر سعی بر آن بود که از نظر جسمی و روان‌شناختی هیچ آسیبی افراد مورد مطالعه را تهدید نکند و اطلاعات آن‌ها نیز کاملاً محرمانه بماند.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

مشارکت نویسندگان

پژوهش حاضر تماماً به وسیله یک نویسنده نگارش و اجرا شده است.

تعارض منافع

پژوهش حاضر تعارض منافع ندارد.

منابع

- Ansar Al-Husseini, H., Abedi, M. R., & Nilfroushan, P. (2012). Studying the effect of career adaptability counseling on academic enthusiasm and academic performance in students, *Scientific Quarterly of Counseling Research*, 19 (75). 113-87. (In Persian).
- Bagherpour, A. H. (2022). The importance of academic counseling and things to consider when choosing an academic counselor. *11th International Conference on Management and Humanities Research in Iran*. (In Persian).
- Dudi, Jyoti & Malik, Poonam & Lohan, Sangeeta & Boora, Anshu. (2022). *Role of guidance and counseling in effective teaching and learning at school*. 10.22271/ed.book.1714.
- Foladi, E.A., Tajik Esmaili, Azizollah, Kasaei, Abdolrahim and Zaharakar, Kianoush. (2019). The role of guidance and counseling in developmental documents: *A qualitative study*. *Cultural Psychology*, 4(2), 112-133. doi: 10.30487/jcp.2020.119999.
- Gachenia, Lucy & Mwenje, Margaret. Challenges Counselors face in effecting School Counselling

- Ghadampour, E. A., Heydariyani, Leila, & Abbasi, Mohammad. (2022). The effectiveness of a health-oriented academic lifestyle on students' academic stability and hope, *Modern Educational Thoughts*, 18 (3). 67-53. (In Persian).
- Hosseini, R., and Rostami, M. (2022). The necessity of guidance and counseling in multi-grade classes in the *Third National Conference on Organization and Management Research*. (In Persian).
- Kaviani, H., Pournaseh, M., Nourizadeh, M., and Ghods Mirheidari, S. (2002). The Position of School Counselors and Barriers to Counseling: A Qualitative Critique. *Cognitive Science Updates*, 4(1) (Issue 13). 74-67. (In Persian).
- Khalili, J. S. (2024). The necessity of having a counselor in schools, 7th International Conference on Psychology, *Educational Sciences and Social Studies, Hamadan*. National ID: RAVAN07_133. (In Persian). <https://civilica.com/doc/2218599/>.
- Khodarahami, F., and Ghalamkarian, S. M. (2023). Challenges and Opportunities of School Counselors in Working with Depressed Students, First International Conference on Psychology, *Social Sciences, Educational Sciences and Philosophy, Babol*. National ID: CPSP01_1373. (In Persian). <https://civilica.com/doc/1698726/>
- Mashak, M. (2015). Investigating the current and desired status of educational counseling in schools and providing solutions for empowering counselors. *In the Conference on New Horizons in the Humanities, Futures Studies and Empowerment*. (In Persian).
- Mulhern, C. (2020). Beyond Teachers: Estimating individual guidance *counselors' effects on educational attainment*. [Working paper]. http://papers.cmulhern.com/Counselors_Mulhern.pdf.
Programs for Academic Achievement of Secondary Schools Students in Kiambu County, Kenya. 6. 10.35631/IJEPC.638003. 2021.
- Ranjeh, A., Khorami, M., Khasi, M., and Hamidi, A. (2023). The role of academic counseling in improving students' personality. *International Conference on Management, Education and Training Research in Education*. SID. (In Persian). <https://sid.ir/paper/1145658/fa>.
- Rudy, M. T., (2023). A phenomenological study of students' challenges and expectations from school counselors. *Teaching and Learning Research*, 20 (1). 1 – 14. (In Persian). <https://doi.org/10.22070/tlr.2023.17818.1439>.
- Safarpour, P., Kalantar Hormazi, A., & Shariatmadar, A. (2021). The role of school counselors in managing family, school and student relationships in virtual education. Master's thesis in school counseling. *Faculty of Educational Sciences. Allameh Tabatabai University*. (in Persian).
- Sedigh Marouf, S., Moradi Majd, P., and Mohsen Zadegan, M. (2014). Evaluation of the academic advising system of advisors from the perspective of learners in Iran University of Medical Sciences. *Horizon of Medical Education Development*. 16(2), 53 – 61. (In Persian). doi: 10.22038/hmed.2024.79625.1366.
- Sutton, J. M., & Fall, M. (2020). The relationship between school climate and school counselor burnout. *Journal of School Counseling*, 18(3), 1-20.